

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

Br. Dokumenta: 20.1.6-2017-08

**IZVEŠTAJ REVIZIJE
O FINANSIJSKOM UPRAVLJANJU I KONTROLI
JAVNOG DUGA ZA PERIOD 2009-2017**

Priština, jun 2018

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, koja prema Ustavu i zakonima zemlje uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost. Nacionalna Kancelarija Revizije obavlja revizije regularnosti i performanse i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi zarad korišćenje nacionalnih resursa na jedan efektivan, efikasan i ekonomičan način.

Mi obavljammo revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru kao i sa najboljim evropskim praksama.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovisu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ovaj izveštaj o finansijskom upravljanju i kontrolama koji je preduzet od strane Nacionalne Kancelarije Revizije je nezavistan i objektivan pregled procesa upravljanja Javnim dugom, kao i adekvatnosti i efektivnosti primenjenih kontrola.

Što se tiče potrebe za revizijom, Generalni Revizor je odlučio u konsultaciji sa pomoćnikom Generalnog Revizora Qerkin Morina, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj je rezultat revizije koja je sprovedena od strane Vođe tima Shkëlqim Xhema i članova tima Agron Fetiu i Muhamet Bala.

SADRŽAJ

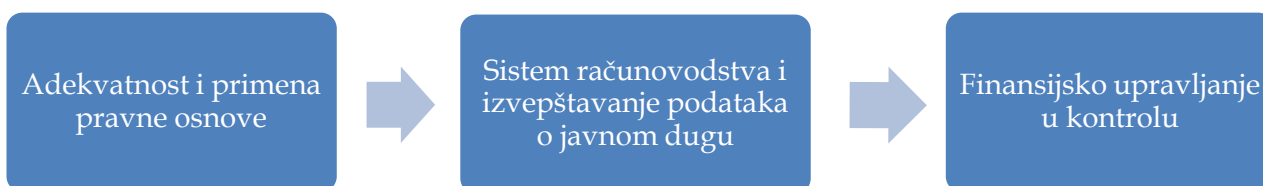
Rezime	4
1 Delokrug i metodologija revizije	6
2 Pravna osnova, propisi i procedure	7
3 Računovodstveni sistem i izveštavanje javnog duga	11
4 Finansijskog upravljanja i kontrole	12
5 Završni zaključci	23
Dodatak I: Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine.....	24
Dodatak II: Pismo potvrđivanja.....	25

Rezime

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu iz revizije Javnog Duga od 2009 godine do 31. decembra 2017 godine. Pregled postupaka, politika, smernica i transakcije finansijskog upravljanja i primena unutrašnjih kontrola izvršena je u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih institucija revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testove i procedure koje su neophodne da se donese zaključak u pogledu kvaliteta finansijskog upravljanja i efikasnosti kontrola koja su primenjena od strane Ministarstva Finansija u oblasti javnog duga.

Naša revizija je fokusirana na:

Rad koji je obavljen od strane Nacionalne Kancelarije Revizije za izvršenje revizije određen je od kvaliteta unutrašnjih kontrola koje su sprovedene od strane menadžmenta Ministarstva Finansija i Trezora.

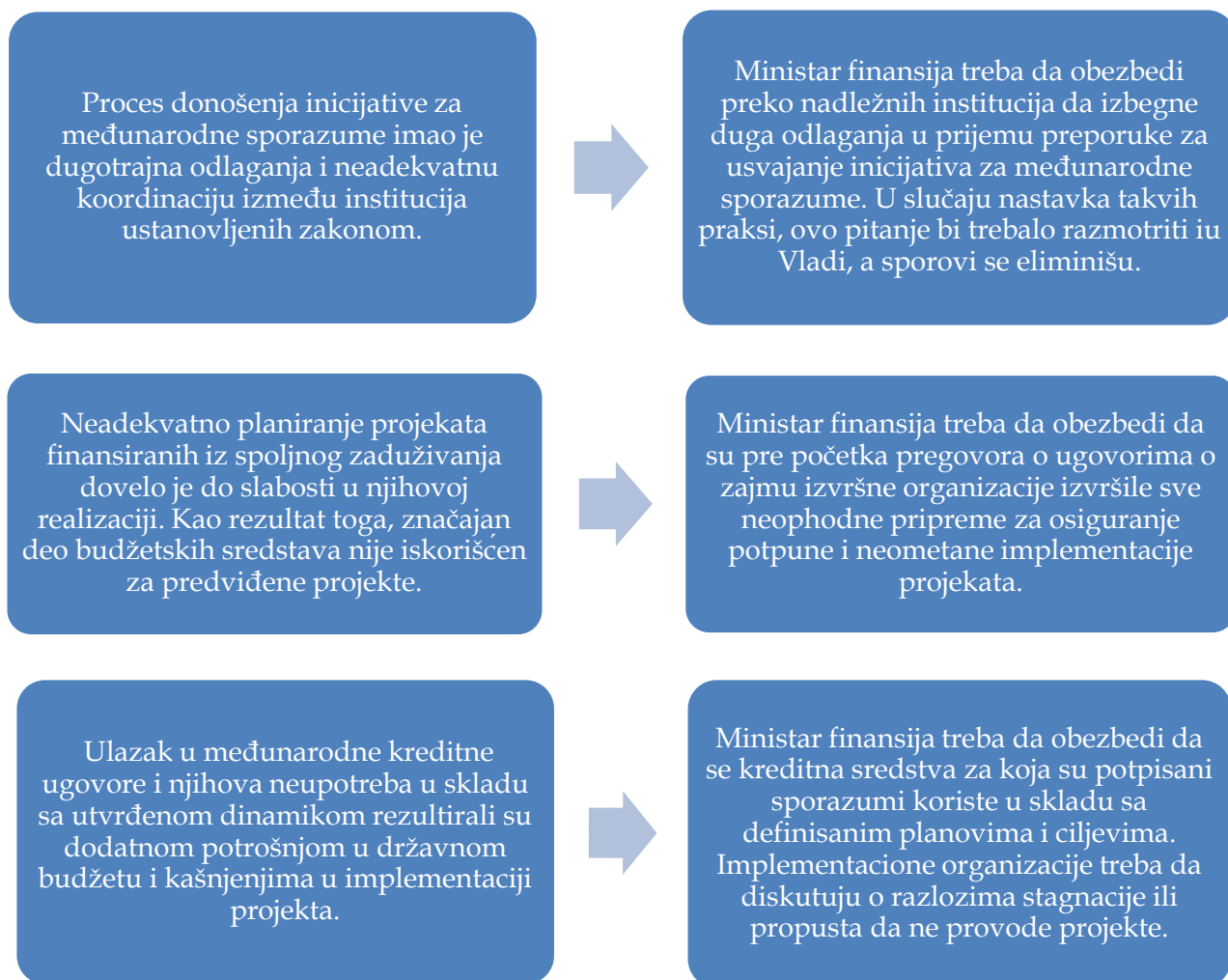
Nacionalna Kancelarija Revizije veoma ceni menadžment i osoblje Ministarstva finansija za saradnju koja je pružena tokom procesa revizije.

Glavni zaključci i preporuke

Ministarstvo finansija je tokom perioda 2009-2017 u potpunosti ispoštovale zakonski dozvoljene granice za uzimanje javnog duga. Trend koji je registrovan u ovom periodu ne predstavlja nikakvu opasnost za finansijsku stabilnost zemlje.

Ministarstvo finansija ima dosta efektivne kontrole u evidentiranju, obradi, upisivanju i izveštavanje javnog duga, kao i poštovanje sporazuma za blagovremeno vraćanje duga po rokovima dospeća. Međutim, realizacija projekata koji su planirani finansiranjem preko zaduživanja, rezultiralo je slabostima koje zahtevaju povećanu pažnju Vlade i subjekata koji su korisnici tih sredstava.

Naša revizija je rezultirala u identifikaciji slabosti u procesima kao u nastavku:

Odgovor Ministarstva finansija u vezi sa revizijom upravljanja javnog duga

Menadžment Ministarstva Finansija se složio sa nalazima i zaključci izveštaja i obavezao se da će sprovesti date preporuke.

1 Delokrug i metodologija revizije

Uvod

Delokrug revizija je fokusiran na odgovornostima za finansijsko upravljanje u pogledu:

- Da li su računovodstveni sistem i unutrašnje izveštavanje dovoljni i odgovarajući;
- Da li su računovodstvene evidencije, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i propisima; i
- Da li su sistemi unutrašnjih kontrola odgovarajući i efikasni, kao i radnje koje je unutrašnja revizija preduzela u oblasti javnog duga.

U cilju ispunjavanja svojih obaveza, preduzeli smo sledeće aktivnosti:

- Pregledali smo godišnje finansijske izveštaje javnog duga;
- Izvršili smo sveobuhvatna supstancijalna testiranja finansijskih transakcija;
- Primenili smo kombinaciju uzorkovanja prema našem sudu i slučajnim izborom transakcija za testiranje;
- Oslonili smo se na nekoj vrsti kombinacije intervjua, analitičkih pregleda i pregled dokumenata kako bi procenili valjanost i ispravnost finansijskih transakcija; i
- Procenili smo kvalitet rada unutrašnje revizije u oblasti javnog duga.

Rad koji je preduzet za reviziju zasnovan je na proceni rizika za reviziju javnog duga. Analizirali smo akcije Ministarstva finansija, odnosno Trezora o tome do koje se mere možemo osloniti na menadžerske kontrole kako bi utvrdili stopu detaljnih testova, koji su potrebni da se obezbede dokazi koji potkrepljuju naše zaključke revizije.

Odeljci u nastavku pružaju detaljniji rezime naših nalaza revizije s posebnim naglaskom na zapažanja i preporuke u svakoj oblasti pregleda.

Naše procedure su uključile pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, kao i srodna supstancijalna testiranja do one mere koju smatramo potrebnom za efikasno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatan pregled svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koja bi se mogla izvršiti na sistemima i procedurama koje su funkcionisale.

2 Pravna osnova, propisi i procedure

Ispitali smo pravnu osnovu, prateće propise i procedure koje se odnose na izdavanje i upravljanje državnim dugom, državnim garancijama i opštinskim dugom.

Zakon o javnom dugu Br. 03/L-175, daje pravo Vladi da pozajmi novac za pružanje kreditnih garancija, za plaćanja troškova za uzimanje duga i na otplatu glavnice i kamata na državni dug. Osim toga, Ministru Finansija daje pravo i odgovornost da se brine za opšte upravljanje i administriranje dugom i ovlaštenih programa za kreditne garancije u Republici Kosovo, uključujući i ograničenja, razvoj Programa za upravljanje dugom i Strategije za upravljanje dugom.

Ministarstvo finansija je zarad povećanja transparentnosti upravljanja i utvrđivanja odgovornosti menadžmenta, izradilo pravila i procedure, kao što su:

- Pravilnik GRK br. 22/2013 o Procedurama za izdavanje i upravljanje državnim dugom, Državnim garancijama i opštinskim dugom;
- Pravilnik MF-CBK Br. 01/2014 o Osnovnom i srednjem tržištu hartija od vrednosti Vlade Republike Kosovo;
- Postupak za upis prijema i isplata javnog duga u ISFUK-u; i
- Postupak za upis u ISFUK-u, prijema i isplata međunarodnog državnog duga za određene projekte.

Ministarstvo Finansija je jedini subjekat koji je ovlašten da uđe u Državni dug u sledeće svrhe:

- Za finansiranje deficita Državnog budžeta, kada zakonom ovlašćeni troškovi prekoračuju, ili je procenom Ministra verovatno da će prekoračiti prihode koji su potrebni njihovu isplatu;
- Za finansiranje investicionih projekata za koje se smatra da su od nacionalnog interesa i uključeni su u budžet Kosova i Srednjoročnom okviru rashoda;
- Za re-finansiranje ranije ugovorenog Državnog duga¹.
- Za celokupno ili delomično plaćanje Državnih garancija, ako zajmoprimci ne uspevaju da ispune svoje obaveze duga;
- Da plati troškove usluga Državnog duga, uključujući, ali ne ograničavajući se samo na povezane troškove, na primer., odredbe za izdavanje hartija od vrednosti, održavanje računa, otkup i provizije fiskalne agencije; i
- Da plate povezane troškove uz nacionalnu hitnost koja je proglašena od strane Skupštine.

Zakon o javnom dugu predviđa da u svakom slučaju iznos glavnice ukupnog duga ne sme biti veća od četrdeset posto (40%) od bruto domaćeg proizvoda (BDP). U slučaju da je ukupan dug² prelazi

¹ Dug koji se bave u ime Centralne vladinih institucija koje je Republika Kosovo je dužan da plati, ali neće uključivati nikakvu obavezu da drugim subjektima određenim vlade, uključujući, ali ne ograničavajući se na opštinama, javnim preduzećima, ili banka centralnom Kosovu.

² Ukupan dug je ukupan iznos državnih i opštinskih duga.

četrdeset posto (40%) BDP-a, Vlada će predstaviti strategiju Skupštine da u roku od godinu dana vrati Ukupan dug ispod praga od četrdeset posto (40%).

U Ministarstvu finansija, u okviru Trezora osnovano je Odeljenje za upravljanje državnim dugom (OUD). Ovo odeljenje je odgovorno za funkcije upravljanja rizicima državnog zaduživanja, pregovaranja o finansijskim uslovima, upravljanja strategije zaduživanja, izveštavanje, registracija i usluge državnog duga.

Trezor odnosno OUD deluje u koordinaciji sa Departmanom za ekonomske i javne politike i budžet pri Ministarstvu Finansija. Što se tiče upravljanja i administriranja državnim dugom u okviru Ministarstva Finansija, pitanje pregovaranja je podeljeno u dva odeljenja:

- Odeljenja za Upravljanje dugom; i
- Odeljenja za Međunarodnu finansijsku saradnju.

Vezano za međunarodne finansijske sporazum, krajem 2016 godine izvršena je podela odgovornosti u vezi sa međunarodnim finansijskim organizacijama, kojima će se baviti službenici u okviru tih podela.

Nakon pregleda procedura za ratifikaciju međunarodnih finansijskih sporazuma, mi smo identifikovali nekoliko slabosti koje su pratile proces, koje se prikazane u nastavku:

Çështja 1 - Kašnjenje u odobravanju inicijative za pregovore o međunarodnim sporazumima

- E gjetura** Prema Zakonu o međunarodnim sporazumima, inicijative za međunarodne sporazume koje dolaze iz ministarstava u principu se usvajaju od strane Vlade, po preporuci Ministarstva Spoljnih Poslova (MSP).
- U tom smislu, MF je dana 20.03.2014 podnela zahtev Ministarstvu Spoljnih Poslova za odobrenje inicijative za sporazum Projekta Zdravstva. MSP nije za dugo vremena dala odgovor na zahtev MF-a, i zbog tih kašnjenja, MF je nastavio s daljnjim postupcima bez odobrenja MSP-a. Našli smo mnogo pismenih korespondencija od strane Ministarstva Finansija prema Ministarstvu Spoljnih Poslova za ubrzanje postupka, ali uprkos tome, MSP je nastavilo da i dalje bude nemarno u razmatranju aplikacija.
- Rreziku** Kašnjenje u dobijanju odobrenja za pokretanje pregovora o sporazumima sa kreditorima za određene projekte, povećava rizik od neuspeha planiranih projekata koji se finansiraju od strane spoljnog zaduživanja i ne pokazuje ozbiljne vezi sa međunarodnim kreditorima. Nastavak takvih praksi može uticati na pouzdanost postojećim partnerima, ali i u stvaranju novih aranžmana sa drugim kreditorima.
- Rekomandimi 1** Ministar Finansija treba da pokrene sveobuhvatan proces pregleda kako bi se utvrdili svi razlozi za kašnjenje i da preduzme mere i radnje da se izbegnu prepreke koje odlažu proces inicijativa za pokrenute sporazume. U slučaju nastavka takve prakse, problem treba da se raspravlja u Vladi i da se eliminišu neslaganja.

Çështja 2 - Razlike u tekstu sporazuma između albanskog i engleskog jezika

- E gjetura** Pre ratifikacije međunarodnih sporazuma, one se kao takve pripremaju na engleskom, albanskom i srpskom jeziku.
- U sporazumu o finansiranju između Republike Kosovo i Međunarodne asocijacije za razvoj za Projekt reforme zdravstva³ u iznosu od 18,613,139€, ratifikovan u parlamentu 26. marta 2015 godine, u engleskom tekstu člana II Finansiranje, stav 2,05, predviđa kamatnu stopu od 1,25%. Međutim, ovaj član ne postoji u tekstu na albanskom jeziku. Nije jasno kako sprovesti ovaj član u slučaju spora između sporazumnih strana.
- Rreziku** Ne doslednost ili neusklađenosti potpunog teksta i sadržaja međunarodnih sporazuma u ovlašteni jezicima, povećava rizik da će Skupština Kosova ratifikovati nepotpune i nejasne sporazume, uz mogućnost tumačenja pitanja prema interesu ugovornih strana. To nameće potrebu provođenja sporazuma za delove koji nisu odobreni od strane Skupštine.
- Rekomandimi 2** Ministar finansija treba da ojača administrativne kontrole kao i kontrole prevoda i da obezbedi da svi sporazumi koji su potpisani i ratifikovani u Skupštini, imaju potpunu konzistentnost u sadržaju i da ne sadrže dvosmislenosti povodom njihovih tumačenja na službenim jezicima koji su objavljeni u Službenom Listu i njihovu primenu u praksi.

³ Sporazum je potpisan 15. januara 2015

3 Računovodstveni sistem i izveštavanje javnog duga

Uvod

Ministarstvo finansija preko informacionog sistema Finansijskog Upravljanja na Kosovu (ISFUK) upisuje sve finansijske transakcije koje se odnose na javni dug. Javni dug se upravlja preko baze podataka poznate kao sistem CS-DRMS (Commonwealth Sekretarijat - Debt Recording Management System), gde se upisuju međunarodni sporazumi i aukcije hartija od vrednosti, svi podaci i transakcije koje proizlaze iz njih. U isto vreme, ovaj sistem ima mogućnost stvaranja različitih vrsta izveštaja.

Što se tiče upravljanja unutrašnjim dugom, o instrumentima hartija od vrednosti, Centralna Banka Kosova kao fiskalni agent Vlade Kosova, upravlja i rukovodi sistemom hartija od vrednosti.

3.1 Računovodstveni sistem i izveštavanje

Što se tiče računovodstvenog sistema i finansijskog izveštavanja javnog duga, u skladu sa zakonima i drugim pravnim aktima MF/Trezor priprema redovne periodične kvartalne i godišnje izveštaje o stanju javnog duga. Izveštaji pripremljeni od računovodstvenog sistema u skladu su sa podacima iskazanim u kvartalnim i godišnjim izveštajima javnog duga.

U pogledu izveštavanja, Ministarstvo pruža godišnje program za državni dug koji predstavlja nacionalne politike o dugu koji uključuje strategije za upravljanje dugom u okvirima održivosti.

Centralna Banka Kosova vodi, upisuje, trguje i izmiruje sve transakcije za hartije od vrednosti Vlade za preko računovodstvenog sistema za upisivanje, koji uključuje sve početne prodaje u primarnoj aukciji, elektronsku trgovinu i registraciju hartija od vrednosti.

U informativne svrhe, Glavni Administrativni Službenici (GAS) izvršnih budžetskih organizacija (BO) izveštavaju Trezor o stopi izvršenja projekata koji se finansiraju od strane međunarodnih zaduživanja, najkasnije do petog dana u mesecu nakon svakog kvartala. To se postiže podnošenjem elektronskog i fizičkog primerka izveštaja. U tom smislu, Trezor organizuje redovne periodične sastanke sa BO, u cilju praćenja realizacije projekata. Ovaj zahtev je počeo od aprila 2017 u cilju razmatranja svih izazova u vezi sa izvršenjem projekata.

4 Finansijskog upravljanja i kontrole

Uvod

Naš rad u vezi sa Finansijskim Upravljanjem i Kontrolom (FUK), odražava detaljne aktivnosti revizije za sisteme koji si primenjeni od strane Ministarstva finansija u upravljanju javnim dugom i kontrolama. Naime, fokus revizije je bila namera, ili razlozi države za ulaženje u kreditne obaveze, finansiranje javnih potreba iz ovih izvora, postizanje ciljeva vlade, pravne usaglašenosti, kao i upravljanje tim obavezama.

Zaključak o finansijskom upravljanju i kontroli

Ukupan dug koji je evidentiran od strane Ministarstva finansija na kraju 2017 godine iznosio je 996,423,735 Evra. Ovaj iznos ne uključuje državne garancije od 44 miliona evra. Ovi iznosi predstavljaju 16,63% bruto domaćeg proizvoda (BDP). Ministarstvo finansija je održalo kontrolu zakonom dozvoljene granice za javni dug. Takođe, prema programu državnog duga postotak deviznog duga je 14%, dok je udeo u varijabilnoj kamatnoj stopi 16%, što je u granicama u smislu rizika valute i kamatne stope.

Srednjoročne projekcije zaduživanja su zasnovan na SOR, međutim godišnjeg plana zaduživanja uspostavljen u okviru ovog okvir nije realizovan kao što je planirano. Uprkos uključivanje u Zakonu o budžetu projekata iz finansiranja putem zaduživanja čiji je cilj ekonomski razvoj, kontrole koje se primenjuju u ovoj oblasti nisu dovoljne da bi se osiguralo da je njihova implementacija u skladu sa planom i da donosi javnu korist.

Unutrašnje kontrole primenjene od strane Ministarstva finansija u oblasti upravljanja javnim dugom su prilično efikasne. Postoje potpune i precizne evidencije, i objavljuju se redovni finansijski izveštaji o stanju duga. Dok nismo pronašli nikakve dokaze za kašnjenje u njihovom vraćanju prema postavljenim rokovima, pitanje efikasnog korišćenja tih sredstava ostati ostaje oblasti u kojoj su posebno identifikovane slabosti. Ovaj problem se ne može obratiti resornim ministarstvima, ali i potrebno je učešće Vlade i korisničkih subjekata ovih sredstava.

Naši zaključci su da analize planiranih projekata koji će se finansirati zaduživanjem nisu dovoljne. Veliki broj kapitalnih projekata za koje je Vlada ušla u međunarodne ugovore o kreditu, nisu uopšte ostvareni. Kao rezultat toga, počeli su da plaćaju troškove druge naknade ili naknade rezervisanja za neiskorištena sredstva, dok su vladini programi i dalje na niskom nivou implementacije.

Jedinica Unutrašnje Revizije Trezora je izvršila reviziju u oblasti upravljanje gotovim novcem i dugom, gde je jedan od glavnih ciljeva bio upravljanje isplatama i očuvanje podataka u sistemima za upravljanje dugom. Dok u vezi sa upravljanjem i administriranjem duga, JUR nije izvršila nikakvu posebnu reviziju.

4.1 Izvori finansiranja

4.1.1 Spoljni izvori finansiranja

Međunarodni dug ratifikovan na kraju 2017 godine, iznosio je 1,080,470,000 evra, dok je nevraceni dug ili zaliha bila 422,150,000 evra. Od ratifikovane vrednost kredita podignut je iznos od 784,670,000 evra, dok je iznos od 295,810,000 evra ostao ne podignut.

Međunarodni dug Republike Kosovo je predmet sporazuma sa stranim vladama, vladinim agencijama, međunarodnim finansijskim organizacijama i drugim organizacijama i stranih kompanija na osnovu međunarodnih sporazuma, ugovora, konvencija i drugim sličnim sporazuma koji podležu zakonima pravne nadležnosti osim onoga iz Republike Kosovo.

Međunarodni dug Kosova je međunarodni dug, koji se sastoji od zaduživanja u okviru programa sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF), kredita od Svetske Banke (SB), Nemačke Razvojne Banke (KfW), Evropske Banka za Obnovu i Razvoj (EBRD) i drugih kreditora sa malim učešćem. Izuzev programa MMF-a, svi ostali krediti su vezani za finansiranje konkretnih projekata u različitim sektorima.

Ugovaranje spoljnog duga sa kreditorima je multilateralno i bilateralno. U kategoriji multilateralnih kredita uključuju se krediti od Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD), Međunarodne Agencija za Razvoj (IDA), Evropska Investicione Banka, MMF-a, Islamske Banke za Razvoj i OPEC Fonda za Međunarodni Razvoj. Dok bilateralni kreditori uključuju Kreditanstalt für Wiederaufbau Development Bank (KfW), Austrija Unicredit Bank, Exim banku Mađarske, Saudijski fond za razvoj, a francuski Natixis.

4.1.2 Lokalni izvori finansiranja

Za finansiranje unutrašnjeg duga, ministar je isključivo ovlašten da može izdavati Vladine trgovinske hartije od vrednosti, kao što su trezorski bonovi i obveznice samo u odgovarajućem elektronskom obliku. Domaći dug je počeo od 2012 godine, a do kraja 2017 godine povećan je na 574.271.578 evra vrednosti.

Izdavanje hartija od vrednosti se vrši u Evrima, što ujedno i izbegava valutni rizik, imaju niže troškove transakcija i pomažu u razvoju domaćeg tržišta kapitala. Unutrašnji dug se izdaje i koristi za finansiranje budžetskog deficita. Na kraju 2017 godine je udeo domaćeg duga u ukupnom dugu bio 57,6%.

U 2012 godini, su hartije od vrednosti uglavnom bili sa rokom dospeća od 3 i 6 meseci, a sada su u 2017 izdate hartije od vrednosti sa rokom dospeća do sedam godina.

Prema sadašnjem stanju, za primarno i sekundarno tržište hartija od vrednosti, držaoci hartija od vrednosti su uglavnom primarni akteri i primarni učesnici (komercijalne banke i Penzioni Trust), a fizički i pravni investitori su u najmanjem postotku.

4.2 Ukupan dug

Ukupan državni dug Kosova je stvoren u 2009 godini, u to vreme se sastojao samo od Konsolidiranog kreditna C⁴ Svetske banke. Sada se ukupan dug sastoji od međunarodnog duga, unutrašnjeg duga i državnih garancija. Trend duga tokom godina izgleda ovako.

Tabela 1. Ukupan dug (u milionima evra)

Opis	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Međunarodni dug	249.01	260.08	253.71	336.60	323.76	326.35	371.17	373.77	422.15
Unutrašnji dug	0.00	0.00	0.00	73.31	152.51	256.52	377.78	478.97	574.27
Ukupan dug	249.01	260.08	253.71	409.92	476.27	582.87	748.95	852.74	996.42
Državne garancije	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10.00	10.00	20.00	44.00
Ukupan dug + garancija	249.01	260.08	253.71	409.92	476.27	592.87	758.95	872.74	1,040.42
Ukupan dug (% BDP-a)	6.12	5.91	5.27	8.10	8.94	10.65	13.07	14.58	16.63
BDP-a do ASK	4,070	4,402	4,815	5,059	5,327	5,567	5,807	5,985	6,257 ⁵

U skladu sa Zakonom o javnom dugu, u svakom slučaju iznos ne isplaćene glavnice ukupnog duga ne bi trebalo da prelazi četrdeset posto (40%) od bruto domaćeg proizvoda (BDP). U tom smislu, postotak od ukupnog duga na kraju 2017 bio je 16,63% u odnosu na BDP. Dok je program javnog duga, MF je definiran ograničenja rizika, tako da zadataka na upravljanje i rizika praćenje portfelja državnog duga biti stabilan u dozvoljenim troškova i rizika.

Tabela 2: Ukupan dug po valuti i kamatne stope (u milionima evra)

Opis	2013	2014	2015	2016	2017
Ukupan dug	476.27	582.87	748.95	852.74	996.42
Duga u Evro valuti	402.34	506.15	650.92	758.85	856.91
Duga u valuti SDR ⁶	73.93	76.73	98.03	93.89	139.51
% Dug u evrima	84%	87%	87%	89%	86%
% Dug u SDR	16%	13%	13%	11%	14%
Dug s fiksnom kamatom	370.54	481.14	621.21	738.78	835.65
Dug s varijabilnim kamatom	105.73	101.73	127.74	113.96	160.77
% Fiksnog duga	78%	83%	83%	87%	84%
% Varijabilnog duga	22%	17%	17%	13%	16%

⁴ Konsolidirani kreditne je C kredita nasledila iz bivše Jugoslavije kao dao državnog duga Kosova.

⁵ Iznos BDP-a u 2017. godini donosi zakon za razmatranje budžeta 2017. godine, kao ASK ne objavljuje ove informacije do septembar 2018

⁶SDR (specijalnih prava vučenja) je na korpu valuta koja se sastoji od sljedećih valuta: EUR, USD, GBP, JPY i CNY. Vrednost SDR se određuje na osnovu prosečne koji privlači vrednosti valuta gore navedenih. Ova korpa se svakih pet godina od strane Izvršnog odbora MMF-a.

Je rok za valutni rizik je ne više od 30% od ukupnog duga koji može biti od velike stranim valutama. Iako je rizik kamatne stope, maksimalni limit je ne više od 30% od ukupnog duga koji može imati promenjivu kamatnu stopu.

Na osnovu ovog programa vidimo postotak rizika i kamata u stranoj valuti koje su u propisanim granicama. Postotak duga na kraju 2017. u stranoj valuti je 14%, dok je u varijabilna kamatna stopa je 16%.

4.2.1 Međunarodni dug

Na kraju 2017 godine, međunarodne dug je bio 48,380,000 evra, odnosno 42,4% od ukupnog duga, dok je u odnosu na BDP, međunarodna dug je bio 6,75%.

Tabela 3: Međunarodna duga (u milionima evra)

Opis	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Međunarodni dug	249.01	60.08	253.71	336.60	323.76	326.35	371.17	373.77	422.15
Centralna vlada	249.01	260.08	253.66	336.46	321.73	316.54	339.87	323.93	365.18
Pod-pozajmljeni dug ⁷	-	-	0.05	0.14	2.03	9.81	31.30	49.83	56.97
Međunarodni dug (% BDP-a)	6.12%	5.91%	5.27%	6.65%	6.08%	5.86%	6.39%	6.25%	6.75%
BDP-a do ASK	4,070	4,402	4,815	5,059	5,327	5,567	5,807	5,985	6,257

Iz tabele vidimo da je međunarodni dug u 2017 povećan na 48,380,000 evra. U nastavku se odražava dug prema kreditorima, podizanja, nenaplaćena sredstva, ne vraćeni dug i vraćanje duga.

Tabela 4: Međunarodni dug, uključujući rezervisan a ne podizani

Kreditor	Ratifikovan duga	Podignut dug	Ne podignuti Dug	Nevraćeni dug ⁸	Otplata
	(A)	(B)	(C = AB)	(D = BE)	(E)
IBRD	381,208,966	381,208,966	-	158,316,231	222,892,735
IDA	111,328,132	41,118,100	70,210,033	41,118,100	-
MMF	287,379,141	287,379,141	-	160,773,960	119,840,038
KfW	71,000,000	67,815,835	3,184,165	54,806,966	13,008,869
UniCredit	7,041,000	7,041,000	-	7,041,000	-
FOZnN, IDB, SFZH	45,617,680	102,500	45,515,180	95,901	-
EBRD	68,900,000	-	68,900,000	-	-
EIB	42,000,000	-	42,000,000	-	-
Natixis Francuska	66,000,000	-	66,000,000	-	-
Međunarodni dug	1,080,474,920	784,665,542	295,809,378	422,152,157	355,741,643

Od ratifikovanog duga od 2009 godine do 31.12.2017 u iznosu od 1,080 miliona evra, vidi se da je država potrošila 785 miliona evra i počela je da vraća kreditne rate u iznosu od 356 miliona evra, uključujući i konsolidovani kredit C iz bivše Jugoslavije, kao deo državnog duga Kosova. Većina

⁷ Dug koji je vladinih ugovora, ali sa tripartitnog sporazuma ima pravo da pod-daju na entitet u javnom sektoru

⁸ Razlika od ne konvertovanim duga varira ovisno o kursu na datum izveštavanja, za kredite koji su u ne-Evro valuta

otplate kredita je izvršena za konsolidovani kredit C u vrednosti od 223 miliona ili 63% od vraćene vrednosti, gde je preostalih 123.7 miliona⁹ pretplaćeno u 2009 godini.

Usluge za međunarodni dug od 2009 godine do 31.12.2017 godine, prikazani su u sledećoj tabeli:

Tabela 5: Usluge za Međunarodni dug 2009-2017 (u milionima evra)

Usluge Međunarodnog duga	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vlada	9.22	19.50	20.73	20.41	24.15	31.83	37.14	70.15	62.41
- Vraćanje	8.48	10.68	11.99	11.34	13.99	22.05	27.54	60.55	52.39
- Kamata	0.74	8.59	8.68	8.60	10.14	9.71	9.35	9.20	9.69
Tarife za obezbeđivanje	-	0.11	0.06	0.00	0.01	0.01	0.06	0.18	(0.18)
Druge tarife		0.11	-	0.47	-	0.07	0.18	0.23	0.50
Pod-zajmovi	-	0.18	0.04	0.35	0.13	0.54	2.24	7.13	8.23
- Vraćanje	-	-	-	-	-	-	1.33	5.45	6.24
- Kamata	-	-	-	0.00	0.02	0.25	0.79	1.59	1.97
Tarife za obezbeđivanje	-	0.01	0.04	0.10	0.12	0.14	0.13	0.07	0.02
Druge tarife	-	0.17	-	0.25	-	0.15	-	0.02	-
Usluge Međunarodnog duga	9.22	19.68	20.77	20.76	24.28	32.37	39.38	77.28	70.64

Tabela usluga međunarodnog duga prikazuje vraćanje glavnice, kamatnih troškova, tarifa za obezbeđivanje i drugih tarifa. Prema tabeli vidi se da je najveće vraćanje počelo od 2014 godine, sa posebnim naglaskom na 2016 godinu gde imamo najveći povratak u vrednosti 77,280,000 evra, a 2017 godine povratak 70,640,000€.

Nakon razmatranja procedure, aktom zaključenja sporazuma o zaduživanju na podizanja kredita uočili smo sledeće:

⁹ Deo 123.71 miliona je preplaćen od donatora, kao što su Sjedinjene Države i Evropska komisija 5 miliona, a ostatak sa budžeta Republike Kosovo 34.59 miliona.

Çështja 3 - Nizak nivo podizanja i korišćenja kredita

E gjetura Međunarodni dug ratifikovan do kraja 2017 godine iznosi 1,080,000,000 evra. Podignuta sredstva do kraja 2017 iznose 784,660,000 evra, za koje je Vlada sada počela da vrati rate u skladu s odgovarajućim sporazumima, a do sada je vraćanje kredita 355,740,000 evra.

U nedostatku adekvatne pripreme za početak realizacije projekta, vrednost ne podignutih kredita do kraja 2017 godine iznosila 295,800,000 evra. Kao rezultat toga, Vlada je plaćanja tarife za obezbeđivanje o iznosu obezbeđenih sredstva koje još nije podigla.

Kao rezultat razlike između perioda dinamičke alokacije kredita i realizacije projekata, isplaćena vrednost tarifa za obezbeđivanje ne podignutih kredita od strane zajmoprimaca iznosi 890,000 evra.

Rreziku Ulazak u sporazume međunarodnih kredita i neuspeh u podizanju raspoloživih sredstava, je rezultat lošeg planiranja i nedostatak kapaciteta Vlade da efikasno i efektivno iskoriste sredstva zaduživanja. To povećava rizik od plaćanja naknada i povećanje kreditnog troškove i kašnjenja u realizaciji planiranih projekata koji će se finansirati zaduživanjem.

Rekomandimi 3 Ministar finansija treba osigurati da prije nego se donose odluke o zaduživanju, izvrše detaljne analize, ako postoje svi preduslovi i da li su izvršene pripreme za pokretanje procesa zaduživanja i efikasnije korišćenje tih sredstava. Kašnjenja ili neuspeh u ne pokretanju ili ne završetku projekta, treba da bude predmet stalnog preispitivanja od strane organizacija koje implementiraju projekte.

Çështja 4 - Loše upravljanje sredstava za nabavku medicinske opreme

E gjetura

U sporazumu o finansiranju između Republike Kosovo i Unicredit Austrije u vezi sa projektima za zdravlje, za kupovinu aparata angiografije, sporazum je potpisan 29 oktobra 2015 godine i ratifikovan u Skupštini 4 avgusta 2016 godine u iznosu od 2,600,000 evra.

U novembru 2016 godine uplatili su avans od 2,110,000€ za kupovinu aparata angiografije, uređaj još uvek nije doveden u Univerzitetski klinički centar Kosova (Klinika za kardio hirurgiju). Razlog za ne donošenje uređaja od strane dobavljača, je ne prilagođavanje prostorije za postavljanje uređaja prostora u skladu s potrebnim standardima.

Osim toga, sporazum je bio za 490,000 veći od otkupne cene ovog uređaja. Ova vrednost je predviđena za savetovanje nakon dobijanja uređaja. To je izazvalo dodatne troškove kao naknada za upravljanje¹⁰ u iznosu od 2,450€, taksa za obezbeđivanje u iznosu od 1,336 evra zbog kašnjenja u podizanju sredstava za ovaj sporazum.

Na osnovu analize koju je izvršilo Ministarstvo Zdravlja (MZ) u nedostatku ovog uređaja koji tretira srčane bolesti, MZ plaća prosečno oko 5,000,000 evra godišnje za lečenje pacijenata u različitim bolnicama koje obavljaju ove usluge.

Rreziku

Neoprostiva je činjenica da za uređaje za koje je plaćeno pre više od godinu dana još uvek nisu spremne prostorije za njihovo postavljanje za. To ukazuje na loše odlučivanje i na nedostatak detaljne analize razloga za zaduživanje. Neuspeh MZ da prilagode prostorije za aparat angiografije ili odgađanje projekta za stavljanje ovog uređaja na rad, utiče na ne pružanje zdravstvenih usluga za građane i uzrokuje značajne troškove za budže Kosova.

Rekomandimi 4

Ministar finansija u saradnji sa Ministrom MZ treba da adresiraju potrebu za što brže dostavljanje uređaja i da izbegnu sve prepreke u prilagođavanju prostorija za postavljanje uređaja i da uređaj bude funkcionalizovan u skladu sa odgovarajućim tehničkim standardima.

¹⁰ Naknada za upravljanje $2,600,000 * 0,5\% = 13,000$ evra izračunava, a trebalo bi da bude $2,110,000 * 0,5\% = 10,550$ eura. Razlika od 2.450 evra je dodatni trošak.

4.2.2 Unutrašnji dug

Unutrašnji dug je počeo od 2012 godine, a do kraja 2017 godine povećan na 574,271,578 evra ili 9.18% BDP-a. Nominalne vrednosti tokom 2017 služio je za re-finansijskih instrumenata koji dospevaju u 2017 u iznosu od 310 miliona, a novi instrumenti koji su planirani Zakonom o budžetu 2017 u iznosu od 95,300,000 evra.

Tabela 6: Unutrašnji dug (u milionima evra)

Unutrašnji dug (neto)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nov emisije	73.31	79.2	104.01	121.26	101.19	95.3
Ostatak duga	73.31	152.51	256.52	377.78	478.97	574.27
Unutrašnji dug (% BDP-a)	1.45%	2.86%	4.61%	6.51%	8.00%	9.18%
BDP-a	5,059	5,327	5,567	5,807	5,985	6,257

U 2017 godini, emitovano je 19 instrumenata hartija od vrednosti u iznosu od 404,950,000 evra. Od ovih instrumenata, 11 su bile obveznice u iznosu od 215 miliona s rokom od dva do sedam godina i osam državnih obveznica u iznosu od 189,950,000 evra s rokom od 91 do 364 dana.

S ciljem proširenja prosečnog dospeća portfelja unutrašnjeg duga, kao i smanjenje rizika novih finansiranja, Trezor/MF namerava da sve nove emisije budu samo obveznice s rokom dospeća od dve godine ili više. U tom smislu, u 2017 godini dve obveznice u iznosu od 20 miliona evra imale su dospeće od sedam godina i tri obveznice u vrednosti od 60 miliona imali su dospeće od pet godina.

Troškovi kamata za unutrašnji dug su tokom 2017 godine bili u iznosu od 6,674,434 evra. Ovi troškovi su bili trezorskim bonovima zapisa i obveznicama. Usluge unutrašnjeg duga od 2012 do 31.12.2017 prikazane su u sljedećoj tabeli:

Tabela 7: unutrašnjeg duga usluge (u milionima evra)

Unutrašnji dug	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Plaćanje kamate	0.66	1.19	2.5	5.50	7.91	6.67
Plaćanje glavnice	0	0	0	0	0	0

Troškovi od kamata za obveznice su niže, imaju veću izloženost novi rizik sredstva zbog mogućnosti promene kamatne stope. U međuvremenu, troškovi obveznica su visoke u odnosu na obveznice, što je rezultat više vremena da se vrati. Kao takav, interes izvedene iz njih, plaćen na osnovu regulacije tržištu hartija od vrednosti, ali smanjiti izloženost novi rizik finansiranja zbog dugog roku dospeća.

4.3 Državne garancije

Državna garancija je potencijalna obaveza Republike Kosovo, koja zavisi od finansijske obaveze drugog pravnog lica i postaje državni dug kada stranka koja ima odgovornost za plaćanje tih finansijskih obaveza, ne izvrši uplatu u pravovremeno.

Za potrebe merenja ukupnog duga i da se utvrdi granica takvog duga, Državne i Opštinske garancije tretiraju se kao dug. Krajem 2017 i prethodnih godina, državne garancije su bile kao što sledi:

Tabela 8. Državne garancije (u milionima evra)

Državne garancije	2014	2015	2016	2017
IBRD garancija da FODK kreditne linije	10	10	10	10
IBRD garancija za gradski saobraćaj u Prištini	-	-	10	10
IBRD Garancija Kreditna linija II FODK	-	-	-	24
Ukupna državna jamstva	10	10	20	44
Bruto domaći proizvod (BDP)	5,567	5,807	5,985	6,257
Državne garancije (% BDP-a)	0.18%	0.17%	0.17%	0.16%

Prva državna garancija izdata je u 2014 na više od 10 miliona kreditne linije Fonda za osiguranje depozita. Druga je bila u 2016 godini u iznosu od 10 miliona evra da garantuje Javnom Preduzeću Gradskog Saobraćaja Prištine za nabavku 51 novih autobusa.

Dok je emisija za poslednje garancija bila u 2017 godini, u iznosu od 24 miliona evra za drugu kreditnu liniju Fonda za osiguranje depozita Kosova.

4.4 Javna korist od uzimanja javnog duga

Zaduživanje za projekte koji će se finansirati preko spoljnih zajmova, pokazuje da postoje nedostaci u realizaciji projekata od javnog interesa. Vlada je ušla u pregovore za projekte koji nisu spremne za finansiranje. U tabeli, identifikovali smo 11 projekata za koje bi javna korist bila veća ako su kada bi se oni ostvarili prema planovima i sporazumima o kreditu.

Tabela 9: Problemi realizacije projekata (u mil €)

Br.	Kreditor	Kredit	Godina ratifikacije	Izvršenje OB	Iznos Kredita u Evru	Isplata do 2016 godine	Podizanja u 2017. godini	Ne podignut i iznos	% ne ostvarenih
1	IDB	Finansiranje projekata za poboljšanje puta M2 Miloševo - Mitrovica	2013	MI	15.67	-	0.10	15.57	99%
2	FOMR	Ekspanzija autoputa projekta M2 Miloševo Mitrovici	2014	MI	16.64	-	-	16.64	100%
3	FSR	Projekat autoputa Priština-Mitrovica	2014	MI	13.31	-	-	13.31	100%
4	IDA	zdravstvenog projekta	2015	MZ	19.60	0.09	2.11	17.40	89%
5	IDA	Projekat za energetske efikasnost i obnovljive izvore energije	2015	MER	23.87	0.94	2.75	20.18	85%
6	IDA	Projekat za unapređenje obrazovnog sistema na Kosovu	2016	MONT	9.38	0.05	0.28	9.05	96%
7	EBRD	Rehabilitacija regionalnog puta	2016	MI	29.00	-	-	29.00	100%
8	EIB	Rehabilitacija pruge 10	2016	MI, Infrakos	42.00	-	-	42.00	100%
9	EBRD	Projekat rehabilitacije pruge 10	2016	Infrakos	39.90	-	-	39.90	100%
10	KfW	Projekta na mere energetske efikasnosti u opštinama	2016	Opštine (Uroševa c, Priština, Đakovica, Gnjilan)	2.50	-	-	2.50	100%
Ukupno:					211.87	1.08	5.24	205.55	97%

Çështja 5 - Ulaženje u zaduživanje za finansiranje ne dobro planiranih projekata

E gjetura Vlada Kosova u Zakon o budžetu stalno planira projekte koje ima za cilj da ostvari preko sredstava od spoljnog zaduživanja.

Kod međunarodnih ugovora o kreditu, primetili smo da je 10 projekata koji su planirani finansiranjem preko zaduživanja u vrednosti do 211,870,000 evra ratifikovano u periodu 2013-2016, i njihova realizacija je bila prilično niska, samo 6,320,000 evra ili 3% iznosa zaduživanja. Čak i u šest kapitalnih projekata u vrednosti od 188,000,000 planiranih u zakonu o budžetu u godinama 2014, 2015, 2016, 2017 i dvogodišnjih projekcija, uključenih u SOR, njihova implementacija je bila samo 2,630,000 evra ili 1,6%. Ne podignuti iznos kredita za ove projekte iznosi 185,370,000. Uočeni nedostaci su kod sledećih projekata:

- Finansiranje projekata za poboljšanje puta M2 Miloševo - Mitrovica, od ratifikacije ugovora o tri projekta u godinama 2013-2014, što je za implementaciju Ministarstvo za infrastrukturu projekta shvatio vrednost je 0,2%;
- Projekat za unapređenje obrazovnog sistema na Kosovu, izvršenje 4% u odnosu na 2016 godinu, gde je izvršilac projekta Ministarstvo za obrazovanje, nauku i tehnologiju;
- Rehabilitacija regionalnog puta, izvršenje nula (0%) od 2016 godine, gde je izvršilac projekta Ministarstvo infrastrukture;
- Projekat rehabilitacije železničke pruge 10, izvršenje nula (0)% do 2016 godine, gde je izvršilac projekta Ministarstvo infrastrukture i Infracos;
- Projekat zdravstva, izvršenje 11% od 2015, Ministarstvo zdravlja je bilo zaduženo za izvršenje ovog projekta; i
- Projekta na mere energetske efikasnosti u Opštinama, izvršenje nula (0)% do 2016 godine, za izvršenje projekat su bile odgovorne opštine: Uroševac, Priština, Đakovica, Gnjilana.

Nepravilno planiranje projekata koji će se finansirati zaduživanjem ogleđa kašnjenja u njihovoj realizaciji. U ovom niskog izvršenja uticati na kašnjenja u formiranju jedinica za implementaciju projekta, drugih postupaka javne nabavke od onih predviđenih ugovora o kreditu, itd.

Rreziku Vlada je potpisala i ratifikovala međunarodni sporazum za zaduživanja koji nije bio pripremljen za realizaciju ili za materijalizaciju projekata. To je dovelo do neuspeha javne koristi. Istovremeno, neuspeh realizaciji projekata zaduživanjem u roku koji je određen sporazumom, povećava rizik od novih pregovora za sporazum ili sklapanje novih sporazuma.

Rekomandimi 5 Ministar finansija u saradnji sa korisnikom vlada i entiteta sredstva moraju osigurati da prije pregovora aranžmana zaduživanja za određene projekte ispunjavaju sve uslove kako bi se osiguralo potpuno i efikasno sprovođenje projekata. Za sporazumi nisu do sada realizovani, analizirati uzroke i razloge, i poduzme odgovarajuće mere kako bi se isti biti realizovani u najkraćem mogućem roku.

5 Završni zaključci

Javni dug pored finansiranja budžetskog deficita je namenjen i za finansiranje investicionih projekata za koje se smatra da su od nacionalnog interesa sa ciljem promovisanja ekonomskog razvoja i poboljšanje javnih usluga u različitim oblastima, ali uvek imajući u vidu da ova sredstva koriste na ekonomičan, efikasan i efektivan način.

Na osnovu podataka od ukupnog duga kako međunarodnog kako unutrašnjeg duga, vidi se da postoji trend rasta javnog duga, gde je u 2009 ukupan dug bio 6.12% BDP-a, dok je u 2017 godini je 16.63%. Iako je zakonom o javnom dugu dozvoljena granica za javni dug do 40% BDP-a, nivo 16.63% od ukupnog stanja duga, predstavlja tendenciju povećanja procenta zbog činjenice da 295,809,378 su sredstva koja nisu podignuta/potrošena prema sporazumima sa međunarodnim finansijskim institucijama, iako su bili na raspolaganju za korišćenje.

U trendu povećanja javnog duga, posebnu pažnju treba obratiti na spoljni dug, izbegavajući izlaganje valutnom riziku i varijabilnim kamatnim stopama. Kašnjenja u realizaciji projekata, odražavaju se direktno na ne podizanje zajmova. Kao rezultat toga, Vlada je obavezna da za ne iskorišćena i ne podignuta sredstva plati dodatne naknade (tarifa obezbeđivanja). S druge strane, trend rasta unutrašnjeg duga, posebno rast upotreba obveznica i smanjenje trezorskih bonova, utiču na povećanja kamatnih stopa (troška duga).

Glavna zabrinutost u upravljanju ovim dugovima dugova ostaje kašnjenja u realizaciji/zastoju kapitalnih projekata ili njihovom stavljanju u funkciji kako bi se dobila što kvalitetnije javne usluge i ubrzani ekonomski razvoj.

Takva kašnjenja su rezultat lošeg studije izvodljivosti projekata, kao i nedostatke u stvaranju potrebnih preduslova za eliminaciju svih infrastrukturnih i pravnih prepreka za realizaciju ovih projekata, za koje vlada mora imati dodatni nadzor.

Dodatak I: Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

Komponenta revizije	Preporuke preneseni od 2016.	Sprovedene u 2017. godini	U procesu sprovođenja u 2017 godini	Ne sprovedena
1.1 Mišljenje revizije godišnjeg finansijskog izveštaja	Ministar finansija u koordinaciji sa direktorom trezora kako bi se osiguralo da se prilikom izrade RVF / BRK, otkrivanja potpune i tačne predstavljanjem detaljne informacije o: stanju domaćeg duga i međunarodna situacija duga kreditorima, finansijskih instrumenata.	Na godišnjem finansijskom izveštaju, Ministarstvo finansija je objavio informacije o domaćim i međunarodnim dugove.		

Dodatak II: Pismo potvrdjivanja

REPUBLIKA E KOSOVËS/REPUBLIKA KOSOVA/REPUBLIC OF KOSOVO ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE / NATIONAL AUDIT OFFICE			
DATE: 28.05.2018			
Nr. Orig. / Org. Jedin. / Ord. Unit	Shif. Klasif. / Klasif. Kod / Class. Code	Nr. Prot. / Br. Prot. / Prot. No.	Nr. faqesve / Br. Stranica / No. Pages
03	400	810	1

REPUBLIKA E KOSOVËS/REPUBLIKA KOSOVA/REPUBLIC OF KOSOVO Qeveria e Kosovës / Vlada Kosova / Government of Kosovo Ministria e Financave / Ministarstvo za Finansije / Ministry of Finance Thesari - Trezor - Treasury			
Mr. Prot. / Br. Prot. / Prot. No. 85			
Data / Datum / Date: 25.05.18			
PRISHTINEJA			

Republika e Kosovës
 Republika Kosova - Republic of Kosovo
 Qeveria - Vlada - Government
 Ministria e Financave - Ministarstvo za Finansije - Ministry of Finance

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për menaxhimin financiar dhe kontrollet e borxheve publike për periudhën 2009-2017 dhe për zbatimin e rekomandimeve.

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e menaxhimit financiar dhe kontrollet e borxheve publike, për periudhën 2009-2017 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

z. Bedri Hamza,
 Ministër i Financave

Data: 24 Maj 2018, Prishtinë